

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 0 2 5 3 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Ponedeljek, 30. avgust 2010 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 filozofskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljnih posameznega pogleda**.

VPRAŠANJE STVARNOSTI

1. Razpravljajte o trditvi: Sveta ne moremo razložiti, če izhajamo zgolj iz enega počela. Svet je namreč mnoštvo, zato ne more izvirati iz enega.
2. Razpravljajte o trditvi: V materialnem svetu en dogodek res nujno sledi iz vseh predhodnih dogodkov. Tako lahko rečemo, da vse poteka po nujnosti. To pa ne pomeni, da ljudje nismo svobodni, saj se duh razlikuje od materije.
3. Razpravljajte o trditvi: Stvarnost je sestavljena iz dveh različnih svetov: sveta videza in sveta resničnosti (resničnega sveta).

VPRAŠANJE SPOZNAVJA

4. Razpravljajte o trditvi: O resnici govori samo filozofija, znanost je povezana le s tistim, kar je koristno in uporabno.
5. Razpravljajte o trditvi: Spoznanja razuma so gotova, vendar nam ničesar ne povedo o svetu. Empirična spoznanja pa govorijo o svetu, vendar niso gotova.
6. Razpravljajte o trditvi: Če večina sprejema neko mnenje za resnično, potem je to mnenje tudi dejansko resnično.

VPRAŠANJE MORALE

7. Razpravljajte o trditvi: Za dobro življenje čutni užitki niso niti najmanj pomembni.
8. Razpravljajte o trditvi: Kjer ni tožnika, ni sodnika. Če nihče ne ve za moja slaba dejanja, potem nisem nemoralen.
9. Razpravljajte o trditvi: Nihče ne dela zla hote. Slaba dejanja izvirajo iz nevednosti. (Sokrat)

POSAMEZNIK IN SKUPNOST

10. Razpravljajte o trditvi: Ker ljudje nismo enaki, je pravično, da se nas v državi obravnava različno.
11. Razpravljajte o trditvi: V idealni državi kazen ne bi bila potrebna, ker pa idealne države nikdar ne bo, bo tudi kazen vselej obstajala.
12. Razpravljajte o trditvi: Državna oblast lahko zagotovi državljanom le delno svobodo, absolutne svobode pa ne more zagotoviti.

FILOZOFIJA RELIGIJE

13. Razpravljajte o trditvi: Kdor zahteva dokaze za božji obstoj, s tem kaže, da mu primanjkuje vere.
14. Razpravljajte o trditvi: Bog ne spada v naš svet, zato z jezikom o njem ni mogoče povedati nič smiselnega.
15. Razpravljajte o trditvi: Če bi morala temeljiti na božjih zapovedih, bi bil njen vir strah.

Prazna stran

Prazna stran